

REFORMACE A RENESANCE

V roce **1519** zemřel císař **Maxmilián I.** z rodu **Habsburků**. Za jeho vlády ztratila Svatá říše římská Švýcarsko, které se osamostatnilo, a její panovník uznával i samostatné postavení českého krále. Od druhé poloviny 15. století se jí říkalo **Svatá říše římská národa německého**. Novým římsko-německým králem se stal Maxmiliánův vnuk, španělský král, Karel, označovaný v říši jako **Karel V.** Habsburkové se rázem stali nejmocnějším panovnickým rodem v celé Evropě. Z jejich úspěchů rozhodně neměla radost Francie, která se ocitla v Habsburském sevření. Na jihozápadě sousedila se Španělskem a na východě s říší. Roku **1526** získal Karlův mladší bratr, rakouský arcivévoda **Ferdinand I.** českou a uherskou korunu (po smrti Ludvíka Jagellonského). Přes všechny úspěchy bylo postavení obou habsburských bratrů složité. Ve střední Evropě se museli vyrovnávat s politickými i náboženskými změnami a od jihovýchodu jim hrozili osmanští Turci.

1) Lutherova reformace v německých oblastech

Nespokojenost s církevními poměry se objevovala v Evropě už v předchozích staletích. Lidé, pro které byla víra v Boha nejvyšší hodnotou, se cítili velmi pohoršeni různými nepravostmi v římskokatolické církvi. Například hromaděním církevního majetku nebo pobuřujícím životem kněží. Největším kritikem církevních zlořádů se v druhém desetiletí 16. století stal německý řeholník **Martin Luther**. Roku **1517** zveřejnil ve **Wittenbergu 95 tezí**, v nichž vysvětlil, jak si představuje správný křesťanský život. Odsoudil hlavně prodávání odpustků, lístků, které měly držitele zprostit pokání za hříchy.

Martin Luther se přihlásil k odkazu Mistra Jana Husa. Za hlavní základ víry prohlásil bibli a všechny církevní zvyklosti, které nevycházejí z bible, označil za pověry. Lutherovým stoupencům se říkalo **luteráni**. Na rozdíl od husitů, kteří se nedokázali plně odtrhnout od římskokatolické církve, vytvořili novou a samostatnou církev, nezávislou na papeži. Tím hodlali provést **nápravu - reformaci - křesťanské církve**.

Martin Luther (1483-1546) byl velmi vzdělaný muž. Studoval a vyučoval na univerzitě a stal se též členem augustiniánského řádu. Z kláštera však později vystoupil. Velký ohlas našel Luther u sedláků, kteří dokonce na obranu jeho učení a ve snaze zlepšit své postavení zahájili pod vedením **Tomáše Müntzera** velké povstání, které nazýváme **německá selská válka**. Probíhala v letech **1524-1526** a k povstalcům se přidávala i městská chudina a zchudlí měšťané. Vzbouřenci svých cílů nedosáhli; povstání bylo postupně potlačeno, Müntzer byl zajat a popraven.

Později se na Lutherovu stranu postavily vyšší společenské vrstvy, především vlivná část šlechty. V roce **1529** říšští šlechtici veřejně **protestovali** proti panovníkovi **Karlu V.**, který hodlal prosadit návrat všech obyvatel ke katolickému vyznání. Odtud vzniklo další souhrnné označení **lutherových stoupenců - protestanti**.

Roku **1547** propuká **stavovské povstání** a **šmalkaldská válka** mezi **katolíky (Karel V.)** a **protestanty (Jan Fridrich)** v Říši. Snaha pomoci Karlu V. vedla Ferdinanda k rozkazu vyslat armádu do Německa. S tím však nesouhlasila česká protestantská šlechta, která se postavila na odpor proti panovníkovi. Obrátila proti němu vojenskou zemskou hotovost (určenou do Německa) za pomoci měst. Avšak Ferdinand v Německu vítězí i bez Čechů a šlechta se bojí pomsty. Nejkrutější bitvou byla **bitva u Mühlberka (1547)**, kde zvítězilo katolické vojsko. Mezitím v Čechách část šlechty přešla na stranu Ferdinanda a část byla po konfliktu vzata na milost. Nejhůře dopadla města, kterým byly zvýšeny daně, bylo vyměněno vedení a některá práva jim byla odebrána. Za své služby se stal Ferdinand římským králem. Vleklé války mezi protestanty a katolíky v německých oblastech říše ukončil **mír**

uzavřený v **Augsburgu** v roce **1555**, který zrovnoprávnil reformní protestantské vyznání s katolickým. Vyhlásil zásadu "**čí země, toho náboženství**". Ve skutečnosti to znamenalo, že všichni poddaní museli vyznávat stejné náboženství jako jejich vrchnost. Luteránství přežilo a postupně se šířilo z německých oblastí za jejich hranice.

Nekatolíci v českých zemích

V **jižních Čechách** a zvláště na **jižní Moravě** se v **16. století** usadili **novokřtění**, vyhnání ze západní Evropy, zvláště z německých oblastí. Představovali zvláštní odnož reformace již proto, že křest přijímali až v dospělosti. Ačkoli neuměli česky, vcelku dobře se sžili s místními obyvateli. Pobývali vesměs na venkově, kde naučili místní lidi četným novinkám jak v zemědělství (nový způsob ošetřování ovocných stromů a vinné révy), tak v řemeslech. Byli totiž dovednými řemeslníky. Vynikali hlavně v hrnčířství, a protože jim Moravané říkali **habáni**, známe jejich hrnčířské výrobky jako habánskou keramiku.

2) Kalvínská reformace

Dalším velkým evropským reformátorem byl **Jan Kalvín**, vlastně Jean Calvin, narozený roku 1509 ve Francii. Zprvu vycházel z Lutherových myšlenek, ale později se od něho v řadě názorů odlišil. Roku **1536** zveřejnil v **Basileji** hlavní zásady svého učení, založeného na myšlence **předurčení (predestinace)**. To znamená, že **Bůh už předem ví, kdo je určen ke spasení a kdo k věčnému zavržení**. Nacházel své přívržence hlavně mezi podnikavým měšťanstvem a šlechtou (za hlavní úkol lidského života totiž Kalvín považoval práci a podnikání). Nazýváme je **kalvinisté** (též stoupenci **helvetského vyznání**). Svě učení uvedl Kalvín do života v Ženevě. Stejně přísné zásady, které vyžadoval od svých věrných, uplatňoval i vůči sobě. Od katolické církve převzal praxi upalování svých odpůrců.

Katolická reforma

Reformace se rozšířila téměř po celé Evropě. Ve **Skandinávii**, **Skotsku** a **Uhrách** získali převahu **luteráni**, ve **Francii** a **Švýcarsku**, kde se zprvu dočkal pozornosti reformátor **Ulrich Zwingli**, nacházeli oblibu **kalvinisté**. Nečekaně rychlý postup reformace katolíky zpočátku zaskočil, ale ne nadlouho. I v katolické církvi došlo k veliké vnitřní změně. Vyvolaly ji obavy ze ztráty vlivu i snaha zastavit šíření reformace. Tuto vnitřní změnu označujeme jako **katolickou reformaci** či **reformu**, nekatolíci hovoří v tomto případě spíše o katolické protireformaci. Závažné otázky vnitřní proměny katolické církve a její vztah k reformaci řešil **tridentský koncil**. Město Trident je nyníšší Trento v severní Itálii. Koncil trval s přestávkami 18 let (**1545-1563**). Dalším velkým přínosem pro katolickou obnovu se stal roku **1540** vznik **jezuitského řádu** neboli **Tovaryšstva Ježíšova**, které založil **Ignác z Loyoly**. Jezuitský řád se věnoval učitelské činnosti a misijní práci (přesvědčování o správnosti katolické víry mezi nekatolíky i "pohany"). Do Čech přišli jezuité na pozvání českého krále **Ferdinanda I.** v roce **1556**.

3) Reformace na Britských ostrovech

Anglie za vlády Tudorovců

- po ukončení **války růží 1485** se země rychle vzpamatovala, **Jindřich VII.** obnovil právo a pořádek, navíc svatbou své dcery **Markéty** se skotským králem **Jakubem IV.** připravil budoucí sjednocení ostrova
- vzestup země pokračoval i za vlády jeho syna **Jindřicha VIII. (1509-1547)**, rozhodného a tvrdého panovníka
- do Anglie se šířilo **luterství** i **kalvínství (=puritáni)**, katolík Jindřich přestoupil z osobních důvodů (papež mu nedal souhlas k rozvodu s jeho 1. manželkou Kateřinou Aragonskou) k **protestantství** a roku **1534** založil samostatnou **anglikánskou církev** a stanul v jejím čele, zrušil kláštery a přivlastnil si jejich jmění; boje se Skoty a Iry tak dostaly i náboženský rozměr
- šest žen **Jindřicha VIII.:**

1. Kateřina Aragonská

- kvůli rozvodu s 1. manželkou Kateřinou Aragonskou vznikla anglikánská církev
- dcera Marie (Bloody Mary)

2. Anna Boleynová

- byla popravena
- dcera Alžběta

3. Jana

- syn Edward
- zemřela

4. Anna

- byla ošklivá, proto se sní Jindřich rozvedl

5. Kateřina Howardová

- byla popravena, protože měla milence

6. Kateřina

- jediná z 6ti žen, která Jindřich VIII. přežila
- **1553-1558** na trůnu **Marie Katolická (Bloody Mary)**, která se orientovala na **Karla V.** a zapletla Anglii do španělsko-francouzské války, v níž Anglie ztratila Calais
- Krvavá Mary vraždila protestanty a krvavě prosazovala katolickou církev
- **1558-1603** vládla dcera Jindřicha a Anny Boleynové Alžběta I. (podle katolíků nelegitimní, proto prosazovali jinou vnučku Jindřicha VII. **Marii Stuartovnu** Skotskou, ta však byla v Anglii uvězněna a roku **1587** popravena)
- **alžbětinská doba** je jednou z nejvýznamnějších etap, rozmach kulturní i hospodářský, Anglie nastoupila cestu mezi evropské mocnosti – pirátské obohacování na úkor Španělska se souhlasem státu (**Francis Drake**, ten jako první Angličan podnikl **1557-1580** cestu kolem světa), **1588** porážka „neporazitelné“ španělské armády; anglický dobyvatel **Walter Raleigh** dal na počest své panenské královny získanému severoamerickému území název **Virginia**; **1600** založena **Východoindická společnost**, organizující pronikání do Indie, vytvoření předpokladů pro růst koloniální říše
- **Alžběta umírá 1603** bez potomků, na trůn usedl Jakub I. (syn popravené Marie Stuartovny), ve svých rukou soustředil vládu nad Anglií, Irskem a Skotskem

4) NÁBOŽENSKÉ VÁLKY VE FRANCII

- v 16. století boje se Španělskem o vliv na Apeninském poloostrově; **1558** významný zisk přístavu **Calais** – Angličané nad ním po 211 letech ztratili kontrolu
- **náboženská situace:** část obyvatel byli nejprve **luteráni**, pak zvítězil **kalvinismus = hugenoti**, v jejich čele **Jindřich Navarrský** z rodu Bourbonů; ostatní obyvatelstvo včetně královského rodu **Valois** byli **katolíci**, **1562-1598** proběhlo **osm hugenotských válek** (katolíky podporovali katoličtí Guisové ze Španělska, hugenoti podporováni Anglií)
- svatba **Jindřicha Navarrského** s princeznou **Markétou z Valois 24. 8. 1572** se stala příležitostí k pobití několika tisíc hugenotů, sám Jindřich smrti unikl ⇒ **bartolomějská noc** – zabito asi 20 000 hugenotů
- po smrti **Jindřicha III.** (=po vymření rodu Valois) nastoupil na francouzský trůn r. **1589 Jindřich Navarrský jako Jindřich IV.**, musel přestoupit ke katolictví, **1598** ale vydal **edikt nantský** – dával hugenotům svobodu svědomí, omezené provozování bohoslužeb a právo zastávat státní úřady (Francie zůstala katolickou zemí, ale zrovnoprávnila evangelickou menšinu); schopný panovník r. **1610** podlehl atentátu, jeho nezletilý syn **Ludvík XIII.** si počkal na samostatnou vládu do r. **1614**

5) HUMANISMUS A RENESANCE (středověká vzdělanost)

Itálie ve 14. století

✓ rozdělení Itálie

a) severní část

- hospodářsky nejrozvinutější v Evropě
- roztržena do řady městských států (mnohé z nich republiky)
- zdroj bohatství—obchod a řemesla
- nejvýznamnější městské státy—**Benátky, Janov** (bohatly z námořního obchodu)
Florancie (bohatla z půjčování peněz-banky)
Miláno (bohatlo z výroby zbraní)

b) střední část

- papežský stát, ale papež sídlil v Avignonu

c) jižní část

- tzv. *neapolské království*
- oproti zbytku Itálie výrazně zaostalé
- nerovnost zůstala až do 20. století

✓ morová epidemie

- zasáhla celou Itálii v letech **1347-1349** a způsobila obrovský úbytek obyvatelstva

✓ počátky humanismu

- souvisejí s návratem italských vědců
- poznávání antického života a kultury
- vraceli se k antické latině

význam humanismu:

1. vrací se k antické kultuře, latině
2. obrat od Boha k člověku, člověk nechápan jako součást společnosti, ale jako jednatel
3. v umění se zobrazuje nahé lidské tělo

✓ renesance

- = znovuzrození
- obnovení antických hodnot a vzorů
- autoři se více zabývají světskou tematikou (odklon od středověkého přemítání o Bohu a náboženství)

renesanční umění:

- 5.-13. století považovali humanisté za dobu temna, gotika byla podle nich barbarským uměním
- proti ní vyzdvihovali antiku
- výtvarníci začali zobrazovat krajinu, dochází k užití perspektivy (vzdálenější a bližší postavy)

❖ **Renesance** = znovuzrození

- epocha kulturního, politického a společenského života v Evropě 14.-16. století; vzniká v bohatých městech severní Itálie (Florence, Benátky) na konci 13. století a odkud se šíří postupně do zbytku Evropy
- obrození člověka za pomoci antiky; reakce na středověké vnímání světa; inspirovala se antikou, odvrací pozornost od Boha směrem k člověku
- staví se proti nadvládě teologie

Podmínky vzniku renesance:

- bohatství měst vedlo k investicím do umění
- objevy v přírodních vědách – přírodní a astronomické objevy
- *Mikuláš Koperník* (Polsko), *Galileo Galilei* (Itálie), *Giordano Bruno* (Itálie), dokázali, že Země je kulatá a že není středem vesmíru (heliocentrismus), což nabourávalo církevní učení

- důvěra ve vědu a lidský rozum X církevní dogmata (*dogma*= tvrzení, které je stanoveno a nepochybuje se o něm)
- zámořské plavby a objevy (*Kolumbus* – Amerika; *Magalhaes* – obeplul zemi; *Vasco de Gama* - Indie)
- objev knihtisku 1450 *Jan Guttenberg* → knihy levnější a dostupnější → šíření vzdělanosti i mimo církev a univerzity
- reformace církve = úsilí o nápravu církve– 1517 *Martin Luther* navazoval na Husovy myšlenky + *Ulrich Zwingli*, *Jan Kalvín*

významní umělci:

Itálie

MASACCIO – malíř, poprvé perspektiva – začlenění postav do prostoru

FILIPPO BRUNELLESCHI – architekt, kupole chrámu ve Florencii

DONATELLO – sochař, socha Davida, fresky v Sixtinské kapli

RAFAEL SANTI a Donato Bramante – chrám sv. Petra v Římě (Vatikáně)

RAFAEL SANTI – Madona sixtinská, Tři grácie

LEONARDO DA VINCI – Mona Lisa, Dáma s hranostajem, Poslední večeře Páně, sv. Anna samotřetí, Jan Křtitel, Zvěstování, Madona ve skalách

- létací stroj, mechanické hračky, anatomické malby na základě 30 pitev

MICHELANGELO BUONAROTTI – sochař, David, Mojžíš, Pieta, Noc, Den, náhrobky Medicejů

- architekt, kupole chrámu sv. Petra v Římě

- fresky v Sixtinské kapli ve Vatikánu (Poslední soud)

SANDRO BOTICELLI – Zrození Venuše (dívka v mušli)

TIZIAN – Karel V. na koni v Madridu, Karel V. se psem, Venuše urbinská, Danae
Španělsko

EL GRECO – Domenikos Theotokopulos (španělský malíř řeckého původu)

- Laokoón, Pohled na Toledo

renesanční architektura:

- rovné linie, sloupoví, vyvážený poměr mezi výškou a šířkou staveb
- k oživení sloupy, sloupové řady, fasády zdobeny malbami nebo sgrafity (psaníčka), sdružená okna, štuková (vystouplá) výzdoba
- chrámy zastřešeny kopulemi, věže nízké
- vznik staveb náboženských i světských (kostely, šlechtické paláce-začleněny do přírody, obklopeny zahradami)

stavby: zámky na Loiře, klášter Escorial (Španělsko), u nás Letohrádek královny Anny=Belvédér, radniční domy na Staroměstském náměstí, Schwarzenberský palác na Hradčanech, náměstí v Telči a Jičíně, zámky Opočno, Velké Losiny, Bučovice, Litomyšl, Náchod

renesanční literatura:

DANTE ALIGHIERI

GIOVANNI BOCCACCIO

FRANCESCO PETRARCA – kontakty s Karlem IV.

vynález knihtisku:

- r. 1450
- **Johann Gutenberg** ⇒ zvýšení vzdělanosti
- do r. 1500 po Evropě 260 tiskáren
- do r. 1500 **prvotisky** = **inkunabule**
- r. 1468/1470 v Plzni vytištěna 1. kniha – **Trojánská kronika** (o dobývání Tróje)
- knihtisku využívala i církev k vydávání biblí a různých předpisů

Šíření renesance a humanismu po Evropě

- od 2. poloviny 15. století
- díky kontaktům italských humanistů s evropskými vzdělanci
- díky sňatkům italských princezen a šlechticů, které si přiváděly italské dvořany a umělce

umělci za Alpami:

Německo:

ALBRECHT DÜRER - malíř, grafik, dřevoryty, perokresba

- obraz Růžencová slavnost, Benátčanka (Mona Lisa severu)

Nizozemí:

HIERONYMUS BOSCH – malíř, Zahrada rajských potěšení (alegorický triptych)

JAN VAN EYCK – malíř, objevitel olejomalby, Gentský oltář (Andělé, Kristovi rytíři, klanění Božímu beránku, Trůnící madona)

Francie: **FRANCOIS VILLON**

FRANCOIS RABELAIS

Nizozemsko: **ERASMUS ROTTERDAMSKÝ**

Španělsko: **MIGUEL DE CERVANTES Y SAAVEDRA**

LOPE DE VEGA

TIRSO DE MOLINA

Anglie: **WILIAM SHAKESPEARE**

CHRISTOPHER MARLOW

u nás: latinský: **JAN Z RABŠTEJNA**

BOHUSLAV HASIŠTEJNSKÝ Z LOBKOVIC

český: **JAN BLAHOSLAV**

HYNEK Z PODĚBRAD

VIKTORIN KORNEJ Z VŠEHRD

TADEÁŠ HÁJEK Z HÁJKU

VÁCLAV HÁJEK Z LIBOČAN

DANIEL ADAM Z VELESLAVÍNA

KRYŠTOF HARANT Z POLŽIC A BEZDRUŽIC

Renesanční vzdělanost:

- lepší znalost latiny a řečtiny napomáhala studiu bible – u nás to vítali kališníci
- střední školy pěstují humanistická studia = **gymnázia**
- univerzitám se říkalo **akademie**
- dochází k rozvoji přírodních věd, v lékařství důkladnější poznání lidského těla ⇒
1. veřejná pitva u nás – **Jan Jesenius** (16. 17. století)
- objevy v astronomii:

Země je kulatá, r. **1492** sestaven 1. dochovaný **glóbus**

Mikuláš Koperník vyvrátil teorii **geocentrismu** ⇒ nová teorie – **heliocentrismus**, zveřejnil své výpočty až před smrtí

Za prosazování svých názorů byl v Itálii r. **1600 upálen** filozof a astronom **Giordano Bruno** (byl upálen za prosazování **panteismu**)

- rozvoj věd podlomil středověké chápání světa a omezil vliv církve

Vzdělanost a umění ve středověké Evropě

- vzdělání omezeno úzkému okruhu duchovních, jedinou institucí přejímající dědictví antické vzdělanosti byla římskokatolická církev
- školy byly také provozovány církví (při sídlech arcibiskupů a biskupů, při důležitých kostelích a kláštorech), poskytovaly vzdělání budoucím kněžím a mnichům, vyučovací jazyk-latina
- **mníšské hnutí** – drželi se stranou hříšného světa a vzdali se jeho radovánek, toto hnutí však postrádalo řád, ten mu dali:
 - ✓ na *východě* ve **4. století sv. Basileos**
 - ✓ na *západě* **sv. Benedikt z Nursie**:

- r. **520** založil klášter (claustrum)=uzavřené ohraničené místo **Monte Cassino v Itálii** a vypracoval pro něj řeholi (z lat. regula=pravidlo)
- podle zakladatele se jmenují **Benediktini**, jejich heslo zní: **Ora et labora!** (Modli se a pracuj!)
- odmítali přehnanou askezi, ale dali 3 sliby=čistota, chudoba, poslušnost), později vzniká ženská větev řádu
- v **11. a 12. století** se začínají oddělovat nové větve řehole:
 - kartuziáni**
 - premonstráti**
 - cisterciáci**
- církev postupně začíná prosazovat **celibát**=zřeknutí se manželského i mimomanželského pohlavního života, byl uzákoněn v polovině 11. století (1074)
- mniši byli hmotně zajištěni, mohli se tedy věnovat duševní činnosti, udržovali kontinuitu (nepřetržitost) vzdělání, sami vyučovali chlapce a dívky ze šlechtických rodin
- v kláštrech působila **skriptoria** (skriptor=písař) – písarské dílny, v nichž vznikaly prosté i **nádherně zdobené knihy=kodexy**
- nejstarší klášter u nás – ženský klášter **u sv. Jiří**, založený v pol. 10. století, 1. **abatyše** byla **Mlada**
- nejstarší mužský klášter – **klášter Benediktinů v Břevnově**, založený r. **993 sv. Vojtěchem**
- významný je i **Sázavský klášter** - spojený s činností **sv. Prokopa**, kde se až do konce 11. stol. pěstovala **slovanská bohoslužba**

Vznik nejstarších univerzit

- 11. a 12. století bylo zlomovým momentem ve vývoji evropské vzdělanosti
- dříve byla vzdělanost uzavřena jen za zdmi klášterů, kapitul nebo far
- měšťané ale důrazněji požadovali stvrzování právních aktů listinami (tím se tehdy mohli zabývat i právníci)
- výraz „**universitas**“ znamená obec (obec scholárů nebo magistrů)
- ve své době byly university nejvyšším možným dosažitelným vzděláním
- univerzity se dělily na **4 fakulty**:
 - artistická – **trivium**-nižší stupeň (gramatika, dialektika, rétorika), **quadrivium**-vyšší stupeň (aritmetika, geometrie, astronomie, teorie hudby)
 - právnícká
 - teologická
 - lékařská

Nejnámější univerzity:

ITÁLIE – BOLOGNA

- vznik r. 1119
- právnícky orientované učení (právo občanské a kanonické)

ANGLIE - OXFORD

- vznik r. 1163
- navazuje na pařížské učení

ANGLIE - CAMBRIDGE

- vznik r. 1214, kdy se zde usadila kolonie oxfordských studentů
- r. 1229 poskytl Jindřich VIII. v Cambridgi azyl migrujícím studentům z Paříže, kde došlo k výtržnostem, několik žáků zabito královskou policií, výuka zrušena a učitelé s žáky opustili Paříž

FRANCIE - PAŘÍŽ - SORBONA

- vznik r. 1253
- zakladatel Robert de Sorbonne
- teologické učení
- pro vysoké pařížské učení poprvé použit výraz universitas=společenství žáků a učitelů

ČESKÉ KRÁLOVSTVÍ – PRAHA – UNIVERZITA KARLOVA

- vznik 7. 4. 1348

- plán založit v Praze vysoké učení měl už Václav II., ale narazil na odpor šlechty, která se obávala růstu církevní moci
- zakladatel **Karel IV.** – r. 1346 požádal papeže Klimenta VI. o zakládací listinu-bulu, bula byla vydána 26. 1. 1347, po ní následovala císařská zakládací listina r. 1348
- první univerzita severně od Alp, od počátku 4 fakulty
- r. 1366 Karel IV. založil kolej-Karolinum (na chod koleje věnoval výnosy z 5 vesnic v okolí Prahy, na počátku 12 profesorů a žáků, věnoval koleji velký poklad-48 cenných rukopisů + 114 knih)
- po vydání **dekretu kutnohorského** odešli cizí studenti a UK se změnila na národní univerzitu pod kontrolou husitů
- před husitskou revolucí ukončily činnost všechny fakulty kromě artistické
- z bývalé univerzitní kaple se zachoval pouze nádherný gotický **arkýř**, který je součástí **Rotlerova domu** a je dnes nejstarší stále využívanou univerzitní budovou v Evropě